

6 Tertio dico, quod licet ius commune sit erat beneficium, vel patrimonium, ut dixi *dub. praeced.* ac post dictum decretum Trid. non sit est titulus patrimonij, vel pensionis, sed tunc tantum, quantum iudicat Episcopus ordinandum esse necessarium, vel commodum utilitati Ecclesiarum suarum, & debet talis pensio, vel patrimonium esse sufficiens ad honestam ordinandi sustentationem, & debet prius consistere illud patrimonium vel pensionem vere ab ordinando obtineri. Sic dicitur expressè *cod. cap. 2. sess. 21.* Sic Salzedo *ditto cap. 18. num. 1.* Manuel *num. 6.* Nauar. *cod. tit. de tempor. ordin. consil. 14.* ubi addit vidisse in Episcopatu Palentino negari cuidam Subdiaconatum defectu tituli, licet haberet patrimonium saeculare trium milium scutorum, & dicit Nauar. rectè id effectum esse.

7 Nota primò, quod prudens vir arbitrari debet quod patrimonium, vel beneficium dicatur sufficiens ad honestam sustentationem; quia determinatio eorum, quae indeterminatè à iure si tuuntur, prudenti viro, nempe iudici, relinquatur, *cap. de causis, de offic. delegat. c. l. 1. ff. de iure delict. qui ad taxandum hoc, debet circumspicere ordinandi conditionem, & qualitatem, quia quod ignobili sufficeret, sufficiens non erit nobili, & egregie literato.* Sic Viuald. post Candelab. *sacram. bulla contra male promotos, & Manuel d. cap. 15. num. 9.* Salzedo *d. cap. 18. n. 4.* Sed Nauar. *miscell. 63. sub num. 3.* & Flamin. *de resignat. benef. lib. 5. quaest. 6. num. 155.* dicunt non requiri beneficium sufficiens ad viuendum decenter, sed tantum ad viuendum, ut 50. scutorum. Et quod in taxatione alimentorum necessaria debeat considerari qualitas personae alendae, tenet glossa *cap. Episcopus, de prob. vers. necessaria.* Imola *cap. cum secundum, de prob. num. 7.* Quod si in aliquo Episcopatu habeantur de hac taxatione aliqua constitutiones synodales, illae seruandae sunt, ut in Synodo Hispanensi *tit. de etate, & qualitat. ordinat. cap. 1.* statuitur, ut ordinandi ordine sacro debeat habere viginti millia reddituum marauetorum.

8 Secundò nota, quod si modicum deficiat ad honestam sustentationem, parum facit, quia de modico non est curandum, *cap. de vera, de consecr. dist. 2. l. sero. ff. de restit. in integr.* Secus si sit notabilis defectus, qualis erunt quinque respectu vigintiquingue. Sic Nauar. *d. tit. de tempor. ordinat. consil. 17.*

9 Tertio nota, quod licet d. decretum Trident. tantum loquatur de clericis saecularibus: ac idemmet obseruandum esse in Regularibus non professis, statuit Pius V. in proprio motu die 22. Nouemb. anno 1568. & sic Fratres Societatis Iesu, qui non habebant patrimonium, cuius titulo initiarentur, emittentium votorum solemnem professionem ante sumptionem Ordinum. Postea tamen Gregor. XIII. ultimo Februarii. ann. 1573. concessit, ut Religiosi Societatis Iesu post vota biennij emissà possent absque patrimonio, & beneficio ad ordines promoueri.

10 Vnde nescio quo fundamento Cord. in *summa, quaest. 36.* affirmat Collegialem ex aliquo Collegio maiori Salmanticensi, aut Complutensi, qui ad aliquem recipiendum gradum doctoratus suos actus cum satisfactione defendit, posse ad titulum illorum satis ordinari absque patrimonio, vel beneficio, quia Consilium intendit, quod ordi-

mandus habeat congruam sustentationem, & hunc Collegialem, certum est (inquit Corduba) recepto gradu citò habiturum congruam sustentationem obtinendo aliquam cathedram, vel beneficium, quod communiter obtinere solent sic graduati. Idem tenet Henriquez *lib. 13. de excommunicat. cap. 37. num. 2.* & *lib. 10. de ordin. cap. 17. fine.* dicens multos consultos sic tenuisse. Idem Manuel *2. tom. 2. cap. 15. num. 15.* ubi etiam dicit posse absque patrimonio, vel beneficio ordinari bonum scholasticum Theologiae, vel sacrorum canonum, recepto baccalaureatus gradu, qui exoptet gradum licentiatu recipere; quia est probabilis spes (inquit ille) quod se opponens ad aliquod beneficium, illud obtinebit, & de graduato sic tenet Gonzalez *regula Cancellaria 8. glossa 4. n. 36.* Sed hoc nullo modo credo, quia Concilium expressè petit pacificam beneficij possessionem, & patrimonium verè ab eis obtineri, & sic graduatus solum spem habet, quae multis modis impediti potest. Item, quia certus habet beneficium, qui illius habet canonicam institutionem, & tamen nequit ordinari, donec pacificè possideat, ut dixi ex Nauarro, Salzedo, & Lafarte, & est expressa decisio Trident. *d. cap. 2.* ergo; & Nauar. *cap. acceptas, de restit. spoliat. opposit. 5. num. 22.* ait renunciantem metu beneficium non posse ad eius titulum initiari, quia valet renuntiatio, cum tamen habeat manifestum ius, ut ibi plenè reseruat. Et expressè hanc sententiam tenet Petrus de Ledefin, *1. tom. summa, tract. de sacram. Ordin. cap. 7. paulo ante finem.*

Quartò nota, quod Trident. *d. sess. 21. cap. 2. de reformat. in nouat* penas canonicas statutas contra non seruantes illud decretum, scilicet, ut nullus ordinetur absque beneficio, vel patrimonio sufficiens.

Sed quas penas in nouat? Respondetur, quod in nouat penas *cap. sanctorum, & cap. neminem, dist. 70.* & etiam *cap. cum secundum, de prob. quas retuli dub. praecedenti.* Et sic, quando ordinans, & ordinatus sunt in culpa, utraque incurrit, scilicet ordinans obligationem alendi ordinatum, iuxta *d. cap. cum secundum, & ordinatus suspensionem, iuxta cap. neminem, & cap. sanctorum, dist. 70.* Quando verò solus ordinans est in culpa, quia scit ordinatum non habere beneficium, vel patrimonium, & ordinatus ignorat utriusque, solus ordinans incurrit poenam, scilicet tenere alere. Si verò solus ordinatus est in culpa, quia scilicet decepto ordinatorem, dicens habere beneficium, vel patrimonium, solus ipse incurrit poenam, scilicet suspensionem. Ratio, quia hic canones sunt antiquiores Concilio Tridentino. Sic Nauar. *d. tit. de tempor. ordin. consil. 14. & 46.* & quod sit per Tridentinum in nouata poena *d. cap. sanctorum, & cap. neminem, tenet etiam Salzedo d. cap. 18. num. 1.* Non tamen in nouat penas *cap. per tuas, de simon.* quia est longè diuersus casus ab eo, de quo loquitur Concil. Tridentinum. Sic Nauar. *ibi consil. 41.* Similiter cum iuxta canones antiquos sufficiebat collatio beneficij absque possessione, ut dixi *dub. praeced.* licet hodie requiratur etià possessio pacifica beneficij, si modò ordinaretur aliquis post collationem ante possessionem pacificam, licet peccaret contraueniens decreto Tridentinò, non incurret penas dictas antiquorum canonum, nec penas Trid. quia antiqui canones non imponebant penas non habenti possessio

possessionem, nec illam requirebant: ac Trident. licet hoc requirat, ac non extendit penas, sed tantum in nouat antiquis canonibus statutas. Sic Nauar. *cod. tit. consil. 15.* & nota quod Pius V. in motu proprio citato, quo hoc decretum Tridentini extendit ad clericos Regulares non professos, qui ordinantur absque beneficio, vel patrimonio, extendit similiter penas contentas in decreto Tridentino: imò clare definit sic ordinatos esse suspensos, & si ministrarent in Ordine, irregulares irregularitate Papae reuera. Sed (ut dixi supra) iam hic motus Pij V. reuocatus est per Gregor. XIII. quoad Religiosos Societatis Iesu, ut patet ex eius Bulla, quae incipit, *Ex Sedis Apostolica benignitate.*

DVBIUM XXXVI.

An clericus patrimonium, ad cuius titulum sacros Ordines recepit, habeat priuilegia iure concessa bonis Ecclesiasticis, scilicet ut de illo non soluat decima: item non possit alienari sine solemnitatibus requisitis ad alienationem bonorum Ecclesiasticorum.

1 Certum est clericum in his bonis, sicut & in alijs, gaudere priuilegio clericali, scilicet non teneri soluere gabellam, &c. Ad dubium est, an tale patrimonium ex hac assignatione efficiatur Ecclesiasticum, & habeat priuilegia bonorum Ecclesiasticorum.

Duplex est sententia.
1 Prima tenet gaudere tali priuilegio. Sic Baldus *tit. de pace constantia, colum. 5.* Decius *cap. Episcopus, de prob. & uterque eam tribuit Bernardo d. cap. Episcopus.*
2 Secunda tenet non gaudere tali priuilegio. Ratio, quia non est textus id probans. Sic glossa *cap. tuus, de prob. fine, & ibi Imola, & Panorm. Felin. cap. Ecclesia sanctae Mariae, num. 10. de constit. Couar. lib. 1. variat. cap. 2. num. 4.* Gutierrez *lib. 2. pract. quaest. 9. 65. num. 1.* Idem Couar. *cap. Raynaldus, §. 2. num. 7. de testam. Salzedo pract. c. 18. num. 14.* Menchaca *de successoreat. §. 32. mon. 33.* Sylua *benef. 1. p. quaest. 3. num. 10. & 29.* Vnde dicit Salzedo non requiri tantum tempus ad id praescribendum, sicut ad bona Ecclesiastica. Et haec sententia ac multo probabilior est amplectenda.

DVBIUM XXXVII.

An ut promoueatur quis ad Ordines minores, requiratur beneficium, vel patrimonium, vel tantum ad Ordines sacros.

1 Duplex est sententia.
1 Prima docet requiri etiam ad Ordines minores; & sic consequenter dicit Episcopum promouentem ad Ordines minores eum, qui caret beneficio, vel patrimonio, teneri eum alere, iuxta *cap. cum secundum, de prob. Ratio, quia cap. 2. de prob. dicitur: Non licet ordinare clericos, & eis nullas alimonias praestare, ubi generaliter de omnibus ordinibus loquitur; & d. cap. cum secundum, generaliter etiam loquitur, & cap. Sanctorum, dist. 70.* Sic tenet Panorm. *cap. 2. de prob. num. 2.* Hugo *cap. neminem, dist. 70.* & ibi glossa *vers. neminem.*

Secunda sententia omnino tenenda docet non requiri ad Ordines minores, & sic Episcopum promouentem ad minores absque beneficio, & patrimonio nec peccare, nec teneri alere, quia *cap. Episcopus, de probend. dicitur, si in Diaconum, vel Presbyterum, &c.* ubi glossa *vers. Diaconum,* idem inquit de Subdiacono, ut habetur expressè *cap. cum secundum, de probend. & cap. si Episcopus, de probend. in 6. dicitur, Si ad sacros Ordines promouerit Episcopus absque beneficio, vel patrimonio, &c.* & Trident. *sess. 21. cap. 2. de reformat. dicit, ut Episcopus nullum ad sacros Ordines promoueat absque beneficio, vel patrimonio.* Et ratio est, quia existens in minoribus potest retrocedere ab habitu clericali; non verò existens in sacris. Ita tenet dicens sic ubique obseruari Nauar. *lib. 1. consil. tit. 1. de tempor. ordin. consil. 14.* Salzedo *pract. Bernard. Diaz, cap. 18. num. 5.* Imola *cap. tuus, de proben. num. 1.* & *cap. 2. cod. tit. num. 2.* & *cap. Episcopus, cod. tit. num. 1.* & *cap. cum secundum, cod. tit. num. 1.* glossa *cap. 2. de prob. vers. clericos,* dicens sic vlti seruari. Turretrem, dicens sic vlti seruari, *cap. neminem, dist. 70. num. 2.* Manuel *2. tomo summa, cap. 15. fine.* Catechismus ad parochos, *de ordin. fol. 365.* Maiolus *lib. 3. de irregular. cap. 21. num. 7.*

DVBIUM XXXVIII.

An renunciatio beneficij patrimonij, vel pensionis, ad cuius titulum aliquis ad sacros Ordines promouetur, valida sit.

1 De renunciatione beneficij certum est non valere, nisi fiat, facta mentione quòd ad illius titulum promotus sit, & ordinato habente aliunde necessaria ad commodam sustentationem, ut expressè definitur in Tridentino *sess. 21. cap. 2. de reformat. Henriquez lib. 13. de excommunicat. cap. 56. n. 1.* in commento *littera N.* dicit posse renunciare, si ex Collegio habeat alimenta, sed hoc certum, quando essent perpetua. Et nota, quod si fiat renunciatio beneficij, non facta mentione quòd ad illius titulum est ordinatus, ac habet aliunde vnde viuatur, est valida in foro conscientiae; quia saluatur mens Concilij. Sic Nauar. *lib. 3. consil. tit. de probend. consil. 23.* Manuel *2. tomo summa, cap. 15. num. 12.*

De patrimonio verò, vel pensione, ad cuius titulum ordinatur quis, est maius dubium, an renunciatio teneat; quia in dicto decreto licet dicatur non posse fieri, nisi aliunde habeat necessariam: ac non dicitur renunciationem aliter factam esse nullam, sicut dicitur de beneficio.

Sed dicendum est renunciationem dicti patrimonij, vel pensionis esse nullam, aut alienationem, aut extinctionem, vel remissionem factam sine licentia Episcopi, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens ordinatus sit adeptus, vel aliunde habeat, vnde viuere possit. Probatur, quia dictum decretum Tridentini dicit, quod aliter nullatenus possit fieri; quare dictio *nullatenus,* inducit nullitatem actus ipso iure, vt docene Zenzelinus *Clement. vnica, de sequestret. glossa aurb. si qua mulier, C. ad senatusconsult. Felician.* Nenus *c. qua fronte, de appellat. num. 32.* Cardin. *cap. super literis, de verserij. & Nauar. ubi infra consil. 16. num. 21.* glossa *d. Clement. vnica, vers. nullatenus, & ibi Imola num. 20.* Dominicus, & Ioan. Andr. *cap. Roman. de appell. §. penult.*

Felin. cap. Rodolphus de rescriptis. ad n. 27. vers. Nullatenus. Decius consil. 310. n. 2. Corleus in singularibus. verb. nullatenus. Mandosius regula 15. Cancellarius. quest. 5. num. 8. (licet Syluest. excommunicatio. ultim. fin. & Angel. excommunicatio. 7. sine. dicant. quod nullatenus fiat. non inducit nullitatem actus. quando alias poterat fieri ab illo.) Item. quia dicit. non possit fieri. & verbum non possit. facit inualidationem actus. Item. quia eadem militat ratio. ac in beneficio. scilicet ne cogatur Clericus cum ordinis dedecore mendicare. imò & maior. quia facilius patrimonium alienatur. quam beneficium. Sic tenet Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordin. consil. 14. 16. & 41. in nouis. est consilium 21. Molina tomo 1. de iust. tracl. 2. disput. 238. ad finem. Henriquez lib. 13. de excommunic. cap. 37. num. 2. Manuel 2. tomo summa. cap. 15. num. 5. Et quoad patrimonij renunciationem dixi lib. 6. de matrim. disp. 32. num. 7. vbi etiam dixi num. 7. & 8. An quando quis recipit patrimonium à confanguineo. vel amico cum secreta conditione. & scheda. quod restituat vbi primum ad Ordines promotus fuerit. teneatur. vbi primum ordinatus fuerit restituere.

DVBIVM XXXIX.

An si quis habens patrimonium ordinetur. non facta patrimonij mentione. censetur ad illius titulum ordinatus.

Glossa cap. Episcopus. de prebend. sine. affirmat.

Sed dicendum est censeri ad illius titulum ordinatum ad hunc effectum. vt Episcopus ordinans non teneatur eum alere. non verò quod patrimonium illud censetur titulus. nisi expressè hoc agatur: & ideo potest sine Episcopi licentia alienari. Sic Imola eodem cap. Episcopus. n. 5. & cap. tuis. de preb. in 6. n. 3. & ibi Ioan. Andr. & addunt Holt. & Imola etiam in dubio non censeri assignatum patrimonium pro titulo. sed oportere. vt expressè. & specificè assignetur pro titulo: quod etiam docet Panorm. eod. cap. tuis. n. 3.

DVBIVM XL.

An qui habens patrimonium. & ad titulum illius est initiatus Subdiaconus. & postea renunciauit. nullam aliud beneficium. vel patrimonium habens. & initiatus est Diaconatus. & sacerdotio. ostendens prius renunciationem patrimonij. tacensque renunciationem postea factam. incurrat penas statutas contra eos. qui absque patrimonio initiantur.

Respondetur non incurrere. quia verè habuit patrimonium. fuit enim nulla renunctio. per dicta supra dub. 38. peccat tamen in ea renunctio. & est puniendus à Prælo. Sic Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordin. consil. 16. num. 14. & in nouis est consilium 21. Manuel 2. tomo summa cap. 15. num. 2. & 5. Imò si post datum patrimonium ad ordines. contrahat debita. potest ratione illius ordinari. quia ea debita non sunt ex illo patrimonio soluenda. cum datum sit præcisè

ad Ordines. & vt ordinatus ex illo viuat. Manuel eod. num. 2. Nauar. eod. tit. in antiquis. consil. 131. & dicam dub. 42.

DVBIVM XLI.

An qui facta patrimonio initiatus est Subdiaconus. possit absque nouo patrimonio vero ad superiores ordines ascendere.

Henriquez lib. 13. de excomm. cap. 37. num. 1. dicit videri teneri non ascendere ad ordines superiores. nisi habita occulta Episcopi dispensatione. quam ille dare potest. ne homo matrimonio inhabilis vilitur vitæ. Hæc ibi. & in commento litera P. refert. quod quidam iuniores Magistri damnant peccati mortalis ascendere talem ad ordines superiores absque dispensatione. at alij iuniores negant esse peccatum mortale.

At credo. nullo modo posse ascendere ad ordines superiores. Primò. quia iure communi talis est suspensus. deinde quia licet non esset suspensus à iure. vel iam fuisset absolutus à suspensione per bullam. adhuc non posset ascendere ad Ordines superiores. quia verè non habet patrimonium. nec beneficium. absque quo Tridentinum iubet. vt nullus ad Ordines factos promoveatur. sess. 21. cap. 2. de rescriptis. Et cum hoc sit decretum Concilij Generalis. non potest in eo Episcopus dispensare: & sicut non poterat dispensare ante Subdiaconatum. non poterit etiam modo. quia graue eius delictum non debet faciliorem reddere dispensationem.

DVBIVM LXII.

An qui recipit donatione prædium. vt ad titulum illius ad Ordines promoveretur. & postea contraxit debita. vel promisit forori certam summam. vt aueret. & que sunt maiora valore prædij. possit ad illius prædij titulum ad Ordines promoveri.

Videtur non posse. quia paria videntur non habere bona. & debere tantum. quantum valent illa: quia bona dicuntur alicuius. que sunt per se deducto ære alieno. l. subsignatum. §. bona. ff. de verb. significat. & l. cogit. ff. ad Trebell.

Sed dicendum est posse ad illius titulum promoveri. Ratio. quia illa sunt priora. quando æs alienum potest. & debet solui de illis bonis. ac debita in hoc casu non possunt. nec debent solui de illo patrimonio: quia illud non potest peti ante ordinationem. donatum enim fuit causa ordinationis faciendæ. per l. 1. & 2. C. de donat. que sub malo sunt. nec post ordinationem. si alias non habet beneficium. vel patrimonium sufficiens. quia vsque tunc non potest alienari per Tridentin. sess. 21. cap. 2. de reform. sic Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordin. consil. 15. in antiquis. in nouis verò consil. 18. Manuel 2. tomo summa. cap. 15. num. 2.

DVBIVM

DVBIVM XLIII.

An patrimonium. ad cuius titulum quis ordinatus est. possit sine licentia Episcopi vendi antequam quis sit adeptus beneficium. vel aliunde habeat. unde commode viuat.

Videtur posse. quia in hoc casu non cogitur mendicare. cum participet pretium: qui tamen est finis decreti Tridentini sess. 21. cap. 2. de reform.

Dico tamen primò. quod licet Syluest. Clericus 4. num. 9. dicat. non posse attento iure communi sine licentia Episcopi. nisi quando postea obtinuit beneficium. &c. At verius est. posse illud vendere talem Clericum stando in iure communi antiquo. sic Glossa cap. tuis. de prebend. & ibi Panorm. Imola. Felin. cap. Ecclesia sancta Maria. de constit. num. 10. & ibi Decius num. 18. Couar. cap. Rainaldus. §. 2. num. 7. de testam. & lib. 1. variat. cap. 4. num. 4. Ioannes Garcia regula 195. num. 7. Menchaca plures refertens de success. creat. §. 22. num. 43. 44. Gutierrez lib. 2. pract. question. §. 65. num. 10.

Dico secundo. quod stante dicto Tridentini decreto non potest vendi sine licentia Episcopi. donec beneficium sufficiens. vel aliunde alimentata necessaria habeat ordinandus. quia generaliter Concilium prohibet alienationem. sub qua etiam comprehenditur venditio. Nec obstat ratio in oppositum: quia facile posset hic postea consumere pretium. & sic mendicare. Sic Gutierrez ibi. Manuel 2. tomo summa. cap. 15. n. 4.

DVBIVM XLIV.

An si pater melioret filium. vt bona illa sint patrimonium. ad cuius titulum ad Ordines factos promoveretur. possit post promotionem reuocare hoc.

Spino speculo testam. glossa 18. num. 75. 76. dicit spolie reuocare. nisi tradiderit illi bonorum illorum possessionem. vel scripturam. Probatur ex l. 17. Tauri. quæ hodie est lex 1. tit. 6. lib. 5. recopil. vbi sic dicitur. Pueda el padre reuocar la mejora del tercio agora sea hecha en testamento. agora en contrato entre viuos si no entrega la cosa. o la escritura. o se haze por contrato oneroso con otro tercero. como por casamiento. Hæc autem melioratio licet facta sit ob causam onerosam. at non facta est cum quodam tertio.

Ceterum omnino dicendum est effici irreuocabilem post susceptos sacros ordines. Ratio. quia hæc donatio facta est ob causam onerosam. scilicet matrimonium spirituale. & tertiam personam respicit. scilicet Episcopum ordinantem. qui cum non ordinallet. nisi sub spe donationis irreuocabilis. & aliter tenebatur illum alere. Sic Salzedo pract. Bernardi Diaz cap. 18. num. 17. Matienzo lib. 5. recopil. titul. 6. l. 1. glossa 9. num. 8. Cifuentes l. 17. Tauri. vers. idem in donatione. & ibi Tello num. 81. 82. Couar. cap. Rainaldus. de testam. §. 2. num. 7. Auendaño responsio 17. sine. Gutierrez lib. 2. pract. quest. 65. num. 7. Angulo super l. 1. titul. 6. de las mejoras. glossa 10. num. 7. &

videbis Caldas l. si curatorem. verb. lest. num. 103. & Mendez l. cum oportet. p. 4. n. 165.

DVBIVM XLV.

Qualis scientia requiratur in eo. qui ad Ordines promovendus sit.

Sicut prima conclusio. In ordinandis etiam ad primam tonsuram scientia aliqua exigitur. non ex necessitate Sacramenti. sed ex necessitate præcepti. Prima pars manifesta est. Secunda etiam patet ex cap. precipimus. distinct. 34. quod est D. Gregorij. & cap. finali. de tempor. ordin. in 6. & cap. illiteratos. distinct. 36. quod est Gelajij Papæ. & cap. 1. distinct. 55. & cap. ponentes. eadem distinct. quod est Hilarij Papæ. Et probat latè Sotus 4. dist. 25. quest. 1. a. 1. 4. Imò omnino illiteratus est irregularis. vt patet ex capitibus citatis. & docent Salzedo pract. Bernardi Diaz cap. 21. §. ordinari. Pelagius de plantis Ecclesie lib. 1. art. 48. Maiolus de irregular. lib. 1. cap. 32. Nauar. cap. si quando. de rescriptis. exceptione 12. principio. & in omnibus summa cap. 27. num. 205. Ledesma 2. 4. quest. 26. art. 2. fol. 364. pag. 1. Rebuffus praxi. titul. de clericis à quibus & quomodo creentur. n. 25.

Imò Episcopus nequit dispensare cum omnino illiterato. vt tonsuram suscipiat. Rebuffus ibi num. 28. Bernard. Diaz pract. crimin. cap. 21. Francus. & Dominicus d. cap. finali. Innoc. cap. cum dilectus. de tempor. ordin. imò Turrecr. cap. si in laici. distinct. 38. dicit non posse Papam dispensare. vt omnino illiteratus promoveatur ad sacerdotium: quia est contra ius diuinum. vt habetur Osee 4. Labia Sacerdotis custodiam scientiam. &c.

Secunda conclusio. Omnino illiterati. vt sint irregulares ad Ordines minores. dicuntur qui nesciunt legere: respectu verò maiorum ordinum qui nesciunt linguam. in qua scripta sunt ea. quæ lecturi sunt. vt si nihil sciant de lingua Latina. qui sunt in Ecclesia Latina. & nihil de Græca. qui in Ecclesia Græca. Ratio. quia cum per tales Ordines deparentur ad sacra ministeria facta. ij dicuntur idiotæ omnino. qui eam linguam. in qua hæc ministeria sunt scripta. non intelligunt. Sic Ledesma supra. Nauar. d. cap. 27. summa Hispana num. 205. & Latina eodem num. dicit hodie ardentio decreto Tridentini sess. 23. cap. 4. & 11. de reform. idiotam omnino. & sic irregularem esse quoad primam tonsuram qui nescit legere & scribere: ad minores verò qui Latinam linguam non intelligit. Hanc enim scientiam postulat ibi. Trident. ad hos Ordines.

Tertia conclusio. Vt non peccetur in promotione ad ordines. scia scientia necessaria est. quæ necessaria est ad bonam ministerij Ordinis suscepti executionem. Vnde maior scientia requiritur ad vnū ordinem. quam ad alium. Ratio. quia cum facultas operandi sit propter vsu. et rectè facultas traditur. qui ea scit vti. Sic Sotus 4. dist. 25. quest. 1. art. 4. conclus. 3. Barth. à Ledesma summa Sacrament. mater. de Ordine. dub. 16. pag. 1189. Bernardus Diaz pract. cap. 21. sine. & ibi Salzedo verb. ordinari. Cardin. Imola. Bonifacius Clemens. 1. de arate. & qualiter. Ledesma. 2. 4. quest. 26. art. 2. fol. 364. pag. 1. Nauar. summa Hisp. cap. 27. num. 205. additque cum Ledesma sufficere sperare quod citò addiceret.

Hinc

5 Hinc fit peccare mortaliter Episcopum ordinantem eum, qui nescit officium, & necessaria ad officium, & talem Ordinem, & ideo teneri Episcopum de his inquirere. Sic Tabien. *verb. Episcopos. quæst. 17.* Syluest. *ibi quæst. 9.* Angel. *ibi num. 15.* Armil. *verb. Clericus. num. 7.* & quod sit mortale ordinare prima tonsura, vel quatuor minoribus ordinibus earentem scientia requisita per Trident. *sess. 23. cap. 4. & 11. de reformat.* (de qua statim dicam) tenet etiam Nauar. *summa Latina cap. 25. num. 68.* Gutierrez *quæst. canon. cap. 26. num. 25.*

6 Secundo fit non licere ad ordines sacros promouere, nec admittere ad beneficium eum, qui nescit modum recitandi horas canonicas, nisi tali sit ingenio, & taliter sciat legere, & talem Magistrum, vel locum opportunitatem habeat, quod probabiliter credatur posse legitime recitare statim post acceptum beneficium, vel subdiaconatum, & proponit fimitur hoc facturum postquam illud acceptauerit. Ratio, quia lex naturalis, diuina & humana habet, ne quis suscipiat manus statim exercendum per seipsum, quod nequit exercere. Sic Nauar. *miscellaneo 97.*

7 Nota tamen quod si quis acceptet beneficium nesciens recitare, & alia necessaria illi beneficio, potest cogi ab Episcopo, vt illud renunciet, vel vt dicat necessaria ad bonam illius administrationem; quia ipse beneficiarius ad hoc tenetur in utroque foro. Sic Panorm. *communiter receptis cap. venerabilis de probat. Nauar. lib. 2. consil. titul. 11. de tempor. ordinat. consil. 45.*

8 Dubium autem est, specialiter ad singulos ordines, quæ scientia requiratur, vt iuste & absque peccato conferatur.

9 Quarta conclusio sit. Ad primam tonsuram promouendus, requiritur, vt sciat legere, & scribere, & fidei rudimenta. Sic habetur expressè in Trident. *sess. 23. cap. 4. de reform.*

10 Sed dubitatur, an sit necessarium scire legere Latine, vel fat sic Hispanè. Et videtur requiri quod sciat Latine legere; quia, vt diximus, illiterati non possunt etiam ad primam tonsuram promoueri: sed illiterati dicuntur, qui tantum sciunt legere vulgariter; ergo. Probat minor; quia *cap. illiteratos. distincti. 36.* per illiteratos, qui ibi prohibentur ordinari, intelligunt Dominicus & Glossa, qui penitus literas, vel mediocres ignorant: at mediocres literas videtur ignorare, qui tantum scit vulgariter legere: & Cardin. *cap. sedulo. distincti. 38.* dicit illiteratum omnino dici, qui nec Grammaticam didicit. Item Bartol. *Amb. sed nouo iure. C. si certum petatur. num. 7.* & Rebuff. *titul. de pacif. possess. num. 214.* dicunt illiteratum dici, qui nullas, vel modicas literas scit legere in vulgari, & scribere. Facit *cap. cum in cunctis. de elect. ibi;* *Cum in cunctis Ecclesiarum ministeris literarum scientia sit necessaria.* Vbi non est credendum agere de scientia vulgarium literarum, sed de scientia literarum, quibus in ministeris sacris vtuntur. Item, quia *d. cap. illiteratos,* ideo dicit illiteratos non esse ordinandos, quia literis (inquit) carens sacris non potest esse aptus officii: ergo intelligit de literis, in quibus sunt scripta sacra ministeria. Tandem, quia Nauar. *cap. si quando. de re script. except. 13. sine,* eandem scientiam dicit sufficere ad primam tonsuram, & ad simplex beneficium: sed ad hoc videtur ad minus

requiri, vt sciat beneficiarius legere Latine, cum beneficium ipsum obliget ad statim recitandum, & recitare non possit horas canonicas, qui nescit legere Latine. & Palud. *dist. 24. quæst. 3. non. 8.* dicit requiri legere Plalmos, vt ciat.

His tamen non obstantibus credo sufficere, sciat legere Hispanè. Probat, quia Tridentinum absolute dixit, *d. cap. 4. Non imitetur prima tonsura qui nescit legere.* Et cum negatiua illa, non, inclusa in verbo, nescit, totam affirmatiuam destruat, & contrarium eius ponat, iuxta Glossam singularem *cap. cum dilectus. de consuetud. si aliquo modo scit legere* saltem Hispanè, non potest dici nescire legere, seu nullo modo scire legere, quæ sunt acquiollentia. Item quia hac ratione & eam appellat neurolam, vtitur Nauar. *cap. si quando. de re scriptis. except. 13. num. 8.* ad probandum in iure illiteratum dici, qui prius literas ignorat; quia (inquit) est idem quod non literatus; quæ negatio omnem profus scientiam destruit: & sic inquit, qui aliquo modo scit legere, non potest dici profus illiteratus, quia iam scit aliquas literas. Et ibi addit vbiq; gentium Episcopos ordinare prima tonsura scientes aliquantulum legere, & eis conferre beneficia simplicia, & nullum confessarium cogere dimittere talia beneficia, quasi collatio fuerit nulla defectu scientia: & sic Nauar. *ibi aperte videtur huius sententia: & clarius etiam videtur esse huius sententia: attenda oppositioe quæ fiebat illi beneficiario, vt patet ex illa oppositioe 13. in principio,* scilicet licet sciat vtcumque legere, nescit tamen Latine. Pro hac etiam sententia faciunt Glossa *cap. precipimus. distincti. 34.* Hugo & Turrecem. *cap. illiteratos. distincti. 36.* vbi dicunt per illiteratos intelligi ibi, qui penitus, & omnino literas nesciunt. Et ita de nescientibus omnino legere tenet Nauar. in nouis operibus, quæ tomis duobus continentur, *in miscellaneis de oratione. miscellaneo 43. num. 3.* Nec obstant adducta in contrarium; illa enim probant illum esse omnino illiteratum, & idiotam ad Ordines sacros, per quos ordinati deputantur ad sacra ministeria: & ita ad hoc probandum ea assert Menochius *lib. 2. de arbitrar. centuria 5. casu 425. à num. 50. 2. s. q. ad 56.* Aliàs cum ea probent requiri intelligentiam lingue Latinæ, hæc requiretur ad primam tonsuram: quod est contra Trident. *d. cap. 4.* Quod maxime verum est, cum per primam tonsuram nulli ministerio diuino deputetur ordinatus, sed sit introductio quedam ad clericatum. Ad vltimum ex Nauar. dico aliud esse quod requiritur, vt beneficii collatio valida sit: ad id enim eadem scientia fat est, quæ ad primam tonsuram requiritur, vt probat Nauar. *d. except. 13. & aliud, quod requiritur, vt licite fiat collatio; ad id enim amplius requiritur, vt probat Nauar. dicto miscellaneo 97. nempe vt sciat recitare, &c.*

Quinta conclusio. Ad quatuor Ordines minores requiritur, vt ordinandus saltem Latinam linguam intelligat. Sic definitur expressè in Trident. *sess. 23. cap. 11. de reform.* Vnde cessat quod dixit Sotus ante Tridentinum *scilicet 4. distincti. 25. quæst. 1. art. 4. conclus. 3;* ad minores ordines fat esse scire legere.

Sed an possit Episcopus dispensare in hac scientia; videtur enim posse, quia Trident. *eo cap. 11.* sic

An vita & morum honestas requiratur in promouendo ad Ordines.

sic dicit, *Minores ordines iis, qui saltem Latinam linguam intelligunt, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur.* Et sic Menochius *lib. 2. de arbitrar. centuria 5. casu 425. num. 58.* dicit iuxta hoc decretum posse Episcopum arbitrari magis expedire Ecclesie, si ordines conferat ei, qui est adhuc Latinam linguam non intelligit; est tamen bonæ indolis, & pro ætate doctus: quia illiteratus dici nequit puer, qui pro ætate dicitur, & ostendit pro tempore proficere posse, vt bene Innocent. *cap. cum in cunctis, de elect.* Dominicus *cap. illiteratos. dist. 36. & ibi Turrecem.* Rebuff. *tract. de pacif. possess. num. 215.* & sic idem Rebuffus *praxi benef. titul. de clericis à quib. & quomodo creentur, num. 28.* doctrinam communem dicentem non posse Episcopum dispensare in scientia ad ordines requisita, limitat nisi cum puero, qui modicam scientiam habet, quando est spes futuri profectus. Et hæc sententia est valde probabilis.

14 At verius est non dari ibi Episcopis arbitrium quoad lingue Latinæ intellectum, sed tantum quod interest. Et sic non poterit Episcopus dispensare in tali scientia. Sic Nauar. *cap. si quando. de re script. except. 13. num. 7.* & sic Salzedo *praxi. Bernard. Diaz cap. 21. vers. dispensare,* relata sententia Rebuffi in *praxi d. num. 28. proxime citata,* dicit hodie seruandum esse ad vnguem decisionem Concilii Tridentini c. 11.

15 Sexta conclusio. Ad Subdiaconatum & Diaconatum requiritur, vt initiandus Latine sciat, & quæ legit, intelligat. Sic Sotus *4. distincti. 25. quæst. 1. art. 4. conclus. 3.* Barth. à Ledesma *summa Sacrament. materia de ordine, dub. 16. pag. 1189.* Menoch. *lib. 2. de arbit. centuria 5. casu 425. num. 50.* & addit Trident. *sess. 23. cap. 13. de reform. vt iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, sint instructi.*

16 Vltima conclusio. Ad sacerdotium vltra dicta requiritur, vt sacrificium illud intelligat; & sic requiritur, vt bene legat contenta in Missa, & mediocriter intelligat, & vt habeat mediocrem scientiam, vt possit seruare ritè ea, quæ spectant ad Missam conficiendam: vt quod sciat defectus occurrentes in Missa, materiam, & formam consecrationis, dispositionem necessariam ex parte animæ, & corporis. Sic Bartholom. à Ledesma *dicto dub. 16. fol. 1189.* & tenent nonnulli iuniores docti, & colligitur ex Soto *dicta conclus. 3.* dicit enim requiri, vt intelligat hoc sacramentum: ad quod intelligendum omnia dicta sunt necessaria. Et addit Trident. *d. sess. 23. cap. 14. de reformat.* quod ordinandus Sacerdos comprobetur idoneus diligenti examine ad docendum populum ea, quæ omnibus scire necessarium est ad salutem, ac ad ministrandum Sacramenta: & sic dicit Bartholom. à Ledesma *vbi supra,* debere scire quæ sit materia, & forma cuiuslibet Sacramenti. Vtrum autem omnino idiota, at versutus in officio diuino, vt Sacrifica, vel Monachus, qui potest choro inseruire, possit sacris initiari, vide Henricus *lib. 1. cap. 16. num. 2. & lib. 14. cap. 8. num. 11.* Manuelem Rodriq. *rom. 1. quæst. regular. q. 24. art. 7.* Suarez *rom. 5. de censuris vbi de irregularitate ex defectu scientia, Candelabrum Sacramenti 2. p. de irregular. lib. 1. cap. 32. num. 10.*

PRIMA conclusio. In promouendo ad Ordines requiritur bonitas vitæ: quod non est intelligendum de generali bonitate, id est, vt careat peccato mortali, quo enim ad omnia Sacramenta requiritur, quia enim per hoc Sacramentum homo ad subliorem statum ascendit, requiritur in eo morum honestas, scilicet vt sit sobrius, castus, &c. de quo latissime *tit. de vita & honest. Cleric.* & sic ad alia Sacramenta non prærequiritur examen, sicut prærequiritur ad hoc. sic & bene notat Sotus *4. dist. 25. q. 1. art. 4.*

Secunda conclusio. Episcopos ordines scienter indignos, peccat mortaliter, id est, non habentes sufficientiam scientia, & bonitatis. Patet, quia in fideliter in re grauissima agit officium dispensatoris. Sic tenent D. Thom. *4. distincti. 24. quæst. 1. art. 3. quæstione 4.* Syluest. *Ordo 3. q. 8. Altent. lib. 5. summa titul. 5. Angel. ordo 7. sine. Tabien. Ordo. 1. q. 6. Armil. verb. Clericus. num. 7. Ledesma 2. q. quæst. 38. art. 4. D. Anton. 3. p. titul. 14. cap. 16. §. 11. Rosell. verb. Ordinator. num. 4. Bartholom. à Ledesma *dub. 16. de ordine, pag. 190.* Sotus *4. distincti. 25. quæst. 1. art. 4. ad 4.* & notat Syluest. *verb. Episcopos. quæst. 9.* quod potest admittere eum, qui non est notorius peccator iure, vel facto, vel ligatus censura.*

Nota non fat esse quod nesciat Episcopus ordinandum esse malum: sed quando ordinandus est ignotus, tenetur Episcopus adhibere diligentiam, & examen, vt habeatur certitudo moralis de sufficientia, & vita, ac moribus ordinandi. Patet 1. ad Timoth. *5. Neminè cito manus,* &c. & sic statuitur in Concilio Carthag. & habetur *cap. nullus. distincti. 24.* & in Concilio Martini Papæ, & habetur *cap. finalis. distincti. 24. & cap. cum sit ars. de atate. & qualis. Et in Trident. sess. 23. cap. 5. & 7. de reformat.* Sic D. Thom. *ibi ad 3. Rebuff. praxi benef. titul. de clericis ad sacros ordines male promissis. glossa 4. num. 10. & 11.* Syluest. *Ordo 3. quæst. 8. & Ordo 4. quæst. 3. §. nec 12.* Ledesma *d. art. 4. Ang. Ordo 3. num. 16.* Tabien. *Ordo 4. num. 1. & Ordo 1. quæst. 6.* Armil. *verb. Ordo. num. 19.* D. Anton. *supra. §. 13.* Bernardus Diaz *praxi. crimin. cap. 25. & ibi Salzedo.*

Secundo nota, quod hoc examen in Clericis secularibus faciendum est ab Episcopo, qui dat literas dimissorias, vt patet ex Trident. *sess. 23. cap. 3. de reformat.* vnde Episcopus ordinans non debet hos examinare: at si elare feiret esse indignos, peccaret hos ordinando. Sic Innocent. & Imola *cap. cum sciendum, de prebend. & ibi Panorm. num. 7.* si tamen Episcopus dans dimissorias dicat in illis, *si idoneus reperitus fuerit,* tenetur ordinans examinare. sic Rebuffus *praxi formula literarum dimissoriarum num. 5.*

Tertio nota, quod hoc examen est etiam præmittendum in Regularibus ad Ordines promouendis, quos ab Episcopo examinari iussit Tridentin. *sess. 23. cap. 12. de reformat. sine.*

Quarto nota, quod in Clericis secularibus, quando sunt absentes ab Episcopo proprio, debet committere examen Episcopus proprius Episcopo

scopo ordinato. Sic Salzedo *supra*.
 7 Quinto nota, quod examinare mores Clerici secularis volentes ad ordines promoueri, sic debet fieri: si ad ordines minores est promouendus, bonam à parochia, & Magistro scholae, in qua educatur, testimonium habeat, vt definitur in Trident. *sess. 23. cap. 5. de reformat.* si vero ad sacros ordines est promouendus, per mensē ante ordinationem Episcopum adest, qui paroc. o. vel alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nomen, & desiderium promouendi publice in Ecclesia proponat, & de illius natalibus, aetate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, & testimoniales literas de inquisitione facta ad Episcopum mittat. Sic habetur in Trident. *eodem cap. 5.* Aliud verò scrupulum habetur feria 4. ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, vocatis peritis, & probis, & in Ecclesiasticis functionibus exercitatus, qui diligenter intelligunt, & examinent ordinandorum genus, personam, aetatem, mores, fidem. Sic habetur *eodem sess. 23. cap. 7. de reformat.* & in Concilio Nannantensi *cap. quando dist. 24.* Quid verò in hoc decreto intelligatur per genus, & quando defectu generis repellendus est quis ab ordinibus, dixi *lib. 2. summa cap. 28. num. 16.* Tertium scrupulum est quod fit ipsa hora, qua ordines conferuntur, quando Episcopus Archidiaconum interrogat, an assistant promouendi, & an sint idonei, de qua formula habetur in libro Pontificali.
 8 Sexto nota, quod possent, quae dicta sunt, aliquando ab hoc rigore laxari, quando promouendus adeo spectata virtutis est, vt notus ab omnibus habeatur, & populi testimonio dignus appareat: tunc enim potest omitti examen absque peccato, vt habetur in Concilio Carthag. *III. cap. 22.* & habetur *cap. nullus, dist. 24.* & ibi Glossa, & cap. Petro, *dist. 48.* & *cap. valde, dist. 94.* sic Salzedo *d. cap. 25. §. possent equidem.* Rebutus *praxi, d. glossa 4. num. 11. D. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 13. Syluest. Ordo. 2. quest. 2.* Henriquez *lib. 10. de sacram. Ordinis, cap. 18. num. 1.*

9 An verò si indignitas promouendi sit occulta, possit ei Episcopo negare ordines, dixi *supra dub. 29.* & *lib. 3. de matrimon. disput. 15. num. 8.* & *num. 22. & disput. 16. a num. 8. & disput. 14.*
 10 Septimo nota, quod si ordinandus interrogetur à suo Episcopo de crimine suo occulto, si est tale, quod impediat etiam post poenitentiam ordinis executionem, & cum ipso non sit dispensatum, tenetur illud fateri, vel desistere ab ordinibus, peccat enim volendo sic recipere ordines: scus non tenetur fateri crimen occultum, de quo dixi *lib. 3. de matrimon. disput. 13. num. 2.* Sic Holt. & Goffredus, quos refert, & sequitur Syluest. *Ordo. 2. quest. 2. Innocent. cap. Inquisitionis, de acceptis. Angel. Ordo 7. num. 1. Tabien. Ordo 6. num. 1 sine. D. Anton. 3. part. tit. 14. c. 16. §. 13. Turrecrem. cap. poenitentibus, dist. 50.*

Quid requiratur, vt Clericus peregrinus possit in aliena diocesi celebrare.

PRIMO dico, quod talis male faceret celebrando publice sine licentia Episcopi illius diocesis, & literis commendaticis sui Episcopi. Probatur, quia id prohibetur *cap. primatus, & cap. extraneo, dist. 71.* & in Trident. *sess. 22. decreto de obseruandis, & vitandis in Missa celebratione,* disponitur, vt Episcopi interdicit in suis diocesis, ne cui vago & ignoro Sacerdoti celebrari liceat. Idem *cap. ius, de Clerici peregrinis.* Et ratio est, quia potest talis esse excommunicatus, & in aliena diocesi, & ideo iuste cauetur, vt deferatur literas commendaticias sui Episcopi. Requiritur etiam licentia Episcopi diocesis, vt videatur, an sufficientes sint tales literae, & quia nullus Episcopus potest dare licentiam alicui celebrandi in alieno Episcopatu, argum. l. finali in ff. de iurisdic. omnium iudic. & *cap. 2. de consil. in 6.* & sic ferat vsus. Sic Nauar. *lib. 3. consil. tit. 41. de celebrat. Miss. consil. 5.*

Secundo dico, quod talis celebrando sine dictis literis commendaticis, & sine dicta licentia non incurrit aliquam censuram, quia nullibi in iure statuta est. Sic Nauar. *ibi.*

Tertio dico, quod si clericus est notus, non indiget literis commendaticis sui Episcopi. Sic Panorm. *d. cap. tua.* Item non indiget illis, si literae dimissoriae ad presbyteratum suscipiendam fuerunt paulo ante datae; quia Episcopus approbans ad presbyterium, satis videtur approbare mores, & c. secus si magnum interuallum interfuit, quia ea dimissoriae non approbant mores praesentes, vt si per decem annos antea fuissent datae. sic Nauar. *ibi.*

Vltimo dico, talis non eger dictis literis ad hoc, vt secreta possit admitti ad celebrandum. sic definitur *d. cap. tua,* & sic Panorm. & Glossa *ibi,* reddiditque rationem, quia tunc nullum est periculum nisi ipsimet celebranti. Idem Nauar. *supra.* Syluest. *verb. Peregrinus. §. 4. Tabien. ibi. num. 2. Angel. num. 3. Holt. d. cap. ius.*

Qualiter verò peccet recipiens primam tonsuram, vel ordines minores, animo non profuturū vlteriori in Ordinibus, dixi *lib. 7. de matrimon. disput. 31. num. 16. & 17. vbi etiam num. 7. usque ad 14.* an retrocedens ab ordinibus minoribus, aut prima tonsura, peccet mortaliter.

An si fundans capellanium ex propriis diuersis praecipiat, vt capellanus teneatur dicere tot Missas in hebdomada, talis capellania requiratur actu ordinem sacerdotalem.

SPPONENDUM sit, quod testator fundans capellanium, vel Ecclesiam potest apponere tempore fundacionis quae cumque pacta, & conditiones voluerit, & seruanda sunt. l. traditionibus, ff. de pallis, cap. praeterea, et 2. de iure patronat. cap. quanto, de censibus, cap. Eleutherius, l. 8. quest. 2. l. 9. tit. 6. lib. 1. noua recopil. sine. Trident. *sess. 25. cap. 5. de reformat.* dum tamen si praedicta pacta, & conditiones circa spiritualia sint, consensibus

sentus Episcopi interueniat, vt latissime concludit Rochus de Curte *de iurepatron. verb. pro eo, quod, n. 2. §. sequentibus.* Lambert. *de iurepatron. lib. 1. p. 1. quest. 9. principali, mon. 49. Gutierrez consil. num. 1. & omnes.*

Quod aded verum est, quod per clausulas generales Papae, Non obstantibus quibusvisque personis, & consecrationibus, non censetur Papae derogare fundacioni laici, id est, conditioni appositae à laico tempore fundacionis, sed oportet specificam fieri de hoc mentionem; quia non praesumitur Papam velle huic derogare, ne retrahat laicos à fundacione beneficiorum. Sic decisio Rotae, quam refert, & sequitur Francus *cap. si pro clericis, de prebend. in 6. num. 5.* & ibi Dominicus, & alij, quos ibi refert idem Lambertinus *de iurepatron. 1. part. 2. lib. question. 7. principali, artic. 29. num. 5.* Panorm. *cap. cum in cunctis, de elect. §. inferiora, num. 11. Felin. cap. nonnulli, de rescript. mon. 23. Anchar. consil. 16.* Imò optime Felinus, & Anchar. *ibi* dicunt idem esse quando clericus fundat beneficium, & apponit in fundacione modos, & conditiones. At verò quando non per modum pacti, & conditionis, sed clerici statuto determinat aliquid circa collationem beneficiorum, per talem clausulam generalem derogatur his statutis, vt tenent Felin. Panorm. & Francus *ibi,* vbi bene addit Francus, quod si pediteras Papae non tollantur statuta per clausulam, non obstante, & c. non potest etiam conferri beneficium cui Papa mandat prouideri, nisi is habeat qualitates per statutum requisitas.

Secundo supponendum est, quod dupliciter potest annexi Ordo beneficium, aut respectu aptitudinis, aut respectu actus: quando primo modo annexitur Ordo, non est necessarium habere tempore collationis beneficii; quando verò annexitur secundo modo, est opus illum actu habere tempore collationis: alias collatio non valet, quia deest qualitas in recipiente requisita. Sic Spino *speculo reformation. glossa 4. principali, numero 66. & 67. Panormitanus d. §. inferiora, num. 10. Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordinat. consil. 45. Gutierrez consil. 1. mon. 12. Rochus de Curte de iurepatronat. verb. honorificum, numero 21. vbi Rotae decisionem refert. Lambertinus dicit *artic. 29. Barbatius consil. 33. volum. 2. & concludit Panormitanus numero 11.* quod an sit annexus Ordo respectu actus, vel respectu aptitudinis, est recurrendum ad verba: & *num. 10.* ponit exemplum, quando sit annexus respectu actus, vt si dicatur in Capellania fundacione; & Non conferatur, nisi actu existenti in sacerdotio.*

Nota tamen primo, quod quoties beneficium requirit ex fundacione, vel alias sacerdotium per modum aptitudinis, vt curatum, licet non sit necessarium, quod fit sacerdos, sed quod possit intra annum promoueri; at requiritur, quod praesentandus sit in minoribus ordinibus constitutus: nec fit est prima tonsura, ne beneficium requirens Ordinem sacerdotalem vilescat; alias est inhabilis ad beneficium. Sic Spino *d. glossa 4. numero 65.* Lambertinus *de iurepatron. 1. part. lib. 2. quest. 7. principali, artic. 30. num. 33. 34.* dicens esse omnium super *cap. 2. de institut. Th. Sanchez, Confilmoral. Tom. 11.*

in 6. vbi id tenet Francus; & sic dicit Lambertinus *ibi,* quod licet beneficium sit simplex, & requirit ex fundacione, vt detur ei, qui actu est sacerdos, licet ex causa possit Episcopus cum consensu patroni aliquando dispensare, vt non detur sacerdoti, at debet habere saltem Ordines minores, licet non sit necessarium, vt habeat aetatem requisitam ad recipiendum intra annum sacerdotium; quia non est beneficium curatum.
 Secundo nota, quod Episcopatus requirit actu Subdiaconatum, & ceteros Ordines potentia, *cap. a multis, de eate, & qualitat. Panormitanus cap. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. num. 11.*

Tertio nota, quod quoties beneficium habet aptitudine Ordinem sacrum annexum ex privilegio, consuetudine, vel statuto, licet non requiratur actu Ordinem illum sacrum, at requirit in praesentando eam aetatem, quam ille sacerdos, quem habet annexum, requirit. Probatur *ex cap. ei cui, de prebend. in 6. vbi sic dicitur, sacerdotalis prebenda conferri nequit ei, qui non est in aetate tali, quod possit ad sacerdotium promoueri.* & licet ibi Ioannes Andr. dicat hoc tantum habere locum in beneficio habente Ordinem sacerdotalem annexum, non verò in habente Subdiaconatum, vel Diaconatum annexum, quia textus de sola prebenda sacerdotali loquitur: at dicendum est idem esse de hoc tantum requirentes alios Ordines factos. Et probatur, quia eadem est ratio, cum Ecclesia ita indiget seruitio diaconali, & subdiaconali in ministerio altaris, sicut & sacerdotis. Et sic tenet Lambertinus. *1. part. libri 2. de iurepatronat. quest. 7. principali, artic. 27.* dicens esse omnium Doctorum *cap. ei, cui, de prebend. in 6.* & ibi id tenent Archid. Dominicus, Calderinus, Ioannes de Lignano, Ioannes de Fantua, Imola, Lapus, quos refert, & sequitur Francus *d. cap. ei, cui, num. 14. Glossa cap. si eo tempore, de rescriptis in 6. versio. aetatem, & cap. cum in illis, versio. prouideri, in fine, de prebend. in 6. Domin. d. cap. si eo tempore. Guillelmus Clement. finali, de eate, & qualitat. & ibi Cardin. questio. 3. & cap. super inordinata, de prebend. Panormit. cap. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. num. 10. Rochus de Curte de iurepatronat. verb. honorificum, questio. 4. principali.*

Hinc infertur qualis aetas requiratur ad Canoniciatus, & portiones; quod desumendum est ab Ordine, quem habent annexum, quod definit Trident. *sess. 24. cap. 12. de reformat.* vbi statuitur, vt in omnibus Ecclesiis Cathedralibus omnes Canoniciatus, & portiones habeant annexum Ordinem sacrum, & Episcopus cum Capituli consilio designat quis Ordo sacer cuiuslibet annexus in posterum esse debeat, ita vt saltem dimidia pars sint Presbyteri; ceteri verò Diaconi, vel Subdiaconi, & vbi vsus habet vt plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino obliuetur; & vt nullus dinceps Canoniciatus, portionem, vel dignitatem recipiat, nisi sit eo Ordine initiatus, quem illa prebenda requirit, vel in tali aetate, vt infra tenetur à iure, & hac Synodo statutum valeat initiari; quod est intra annum, vt patet ex Clement. *vsque de aetate, & qualitat.* & ex eodem Trident. *sess. 24. cap. 4. de reformat.*

vbi statuitur, vt qui in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, siue ea sit secularis, siue regularis, dignitates, personatus, officia, prebendas, portiones, aut quælibet alia beneficia obtinent, vel in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, vt alij Missas, alij Euangelium, alij epistolam cantent, teneantur iusto impedimento cessante infra annum Ordines recipere requisitos, aliis incurrant penas *Clement. vt in qui. de aiate, & qualis. quæ sunt perdere dimidium distributionum quotidianarum post annum, donec ad Ordines promoueantur quod intellige, etiam si inter sint diuini officii, vt explicat ibi glossa versic. inter sint, & Nauarr. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordinat. consil. 45. alias dependent omnes distributiones. Et dicit ibi glossa versic. pars, & Imola ibi contra Guilelmi ibi, hoc esse verum, licet reliqua dimidia pars ad sustentationem non sit sit, sed imputentur sibi, cum per Ordinis receptionem hanc penam vitare possint. Et notat ibi glossa versic. distributionum, quod si esset capellania in Ecclesia collegiali, ex cuius constitutione tenetur capellanus assistere horis, si non promoueretur intra annum, non amitteret capellanus aliquos redditus capellaniam, sed tantum dimidium distributionum, quas habet assistens horis. Alia pena ibi statuta est, quod nullo modo post dictum annum vocem habeant in capitulo, donec ad Ordinem promoti sint. vbi glossa versic. nullo, dicit per illam particulam, nullo modo, excludi, quod non possit in hoc Episcopus dispensare, nec Capitulum. Et subdit Trident. d. sess. 2. cap. 4. quod in posterum non valeat prouiso facta, nisi iis, qui iam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur.*

8 Hinc fit, quod licet ad beneficia simplicia requirantur quatuordecim anni, iuxta Trident. sess. 23. cap. 6. de reformat. at ad Canonicatus, & portiones, & ad reliqua beneficia Cathedralis, vel Collegiatae Ecclesie, quibus varia onera exercendi Ordinem sacrum sunt annexa, non sufficiunt quatuordecim anni; quia hæc omnia habent (vt dixi) annexum Ordinem sacrum intra annum suscipiendum: ad quod non sat sunt quatuordecim anni, nec etiam est necessaria ætas ad illum Ordinem requisita, quia Trident. d. cap. 12. sess. 24. dicit requiri eam ætatem, vt intra annum possint dicti beneficiarij ad Ordinem requisitum promoueri: & sic fat est, vt intra illum annum tempore, quo debent initiari, habeant ætatem ad Ordinem requisitam. Et sic non est ætas certa præscripta ad hæc beneficia, sed ætas est iuxta Ordinem, quem habent annexum: licet Henriquez lib. 10. ordine, cap. 19. num. 2. dicat ad Canonicatum in cathedrali requiri 22. inceptos, in collegiata vero viginti quatuor inceptos. Et Gonzalez in regula 8. Cancellariae, glossa 5. in principio, à num. 93. ait ad Canonicatum in Ecclesiis collegiatis, & dimidias rationes in cathedralibus sat esse quatuordecim annos inceptos; quia Trident. de solis canonicatus, & portionibus, in Ecclesiis cathedralibus loquitur sess. 24. cap. 12. de reformat. & refert congregationem Cardinalium.

9 Hinc secundo fit, quod ad dignitates, Canonicatus, & portiones non requirit Tridentinum

Ordinem actum, sed aptitudine, vt bene Nauarr. d. consil. 45. vbi addit, quod si aliqua ex his prebendis ex speciali statuto exigeret actum Ordinem, non valeret collatio, nisi actu haberet illum. Et dicit glossa d. Clement. vt in qui. versic. annexi, quod si actu requireret Ordinem, & consequeretur quia à Papa, vt ad illum promoueretur non habens Ordinem, adhuc teneretur infra annum recipere Ordinem, nisi ad hoc etiam esset dispensatus.

His suppositis veniendo ad dubium principale initio propositum, est duplex sententia. Prima tenet, quod quoties iubet testator, vt capellanus faciat tot sacra, requiritur actus Ordo sacerdotalis; alias collatio capellaniam, & presentatio ad illam nihil valebit. Probatur, quia presentandus debet esse idoneus, cap. super inordinata, de prebend. cap. cum in cunctis, de elect. cap. 3. & cap. significati, de iurapatron. At cum beneficium detur propter officium, is dicitur idoneus, qui potest, & vult deseruire beneficio, d. cap. super inordinata; at non sacerdos nequit deseruire: ergo. Item, quia sat explicat testator velle, vt presentandus sit actu sacerdos, cum iniungat celebrandi onus, quod non sacerdoti repugnat. Sic tenent latè probantes, Barbatius consil. 33. volum. 2. Gutierrez consil. 1. à num. 9. per plures. Perez lib. 1. ordinam. tit. 6. l. 1. sub finem. §. notabile etiam est dubium, immèdiatè ante verb. §. vna person. Manuel quest. regular. tom. 2. questio. 122. artic. 2. sine Lambertini. de iurapatron. 1. part. 2. libri, quest. 7. principali, artic. 27. Rochus de iurapatron. verb. honorificum, num. 21. Ripa. l. ex factio, num. 31. ff. de vulgari, & pupil. Decius consil. 129. num. 5. Panormit. cap. dilecto, num. 3. de testibus. Ioannes Andreas in addit. ad glossam, cap. et, cui, verb. sacerdotalis, de prebend. in 6. Facit Syluest. Missa, 1. quest. 7. sine, vbi dicit requiritur industriam personæ, quando dicitur, vt capellanus faciat tot sacra: scilicet quando dicitur, fiant tot sacra.

Imò dicunt Lambertinus ibi artic. 28. Gutierrez ibi num. 11. Barbatius d. consil. 33. quod licet testator dicat, vt presentetur idoneus capellanus, seu Presbyter, qui per se, vel per alium faciat tot sacra in hebdomada, adhuc requiritur, quod sit actu sacerdos presentandus; imò idem dicunt, licet dicat testator quod presentetur clericus, qui celebret, vel per alium celebrari faciat. Ratio, quia petit, vt celebret; ergo debet esse actu sacerdos, & per illa verba, per se, vel per alium, noluit testator suam dispositionem ampliare, vt presentandus non sit actu sacerdos; sed voluit tantum ampliare, vt si esset impeditus, posset per alium celebrare. Et patet, quia vsus est verbo ampliativo, per se, vel per alium; ergo supponit presentandum debere actu esse sacerdotem, quia dictio alius, est ampliativa similitudinis, l. si fugiuus, C. de seruis fugitiuis, cap. sedes, de rescriptis. Quod si dicas, dicit testator, Presbyter, seu capellanus, de qua ditione seu, communis Doctorum habet, quod quando ponitur inter res, stat copulatiue, quando inter personas, disunctiue: ergo, cum hic ponatur inter personas, stat disunctiue, & sic sensus est, quod Presbyter, vel capellanus, qui non est Presbyter, respondent. Barbatius, & Lambertini. quod quando

quando ponitur inter appellatua volentia designate vnam personam habentem plura nomina, stat declaratur, & non disunctiue: vt dum dicimus, talis capellanus, seu gubernator; & sic contingit in presentatorem. Quod si allegetur in contrarium consuetudo generalis conferendi huiusmodi capellanias non sacerdotibus, responderet Gutierrez dicit. consil. 1. numero 35. esse erroream, & contra ius, & sic de illa non esse curandum.

12 Tandem concludit Lambert. ibi art. 29. num. 6. quod quando beneficium requirit ordinem ex prima institutione, vel statuto, vel privilegio, requirit actu ordinem; at quando ex dispositione iuris communis, requirit aptitudinem, & quod sit ætatis idoneus, & quod intra annum promoueatur, & refert multos.

13 An verò tenetur hic capellanus adstrictus ad faciendia sacra residere, & ea capellaniam sit incompatibilis cum beneficio curato, vide Azebedo consil. 20. volum. 1. & quod non tenetur, nec possit compelli ab Episcopo, sed possit sacra facere per alium, tenet afferens decisionem Cardinalium Gonzalez in reg. 8. Cancellariae, glossa 5. in principio, num. 80. & 84.

14 Secunda sententia, quæ probabilior est, & tenenda, asserit talem capellaniam non esse sacerdotalem, & sic posse conferri non sacerdoti. Probatur, quia quoties ad aliquem actum non eligitur industria personæ, satisfacit persona illa adimplendo onus iniunctum per alium, vt colligitur ex l. inter artifices, ff. de solut. & notat ibi communiter scribentes, & Paulus de Castro, & Bartol. ibi; & idem Bart. l. nemo, ff. de duobus reis, num. 6. At in hoc casu non eligitur industria personæ, nihil enim testatoris interest, siue hic, siue ille celebret sacra: ergo non censetur per onus Missarum adiunctum cogere capellanum, vt per se ipsum celebret; & sic quod sit actu sacerdos. Et confirmatur, quia huiusmodi capellaniam de consuetudine vniuersali solent seruari per substitutum, quæ omnino seruanda est, etiam si ex dispositione testatoris conferenda sit capellaniam vni, qui quotidie celebret, vt tenet Lapus, quem refert, & sequitur Felinus cap. cum omnes, de constit. n. 32. sine, & Calder. cap. super inordinata, de prebend. ergo. Et amplius confirmatur, quia vsus vniuersalis videntibus Prælati, & omnibus passim habet, vt huiusmodi capellaniam dentur pueris post decimum quartum annum, qui multo post tempore fiunt sacerdotes, & interim dant stipendium sacerdoti vt faciat sacra. Nec hæc consuetudo est contra ius, & est scita ab ipso testatore. Et quod non sit contra ius, patet; quia in faciendis sacris non eligitur industria personæ, & sic potest impleri per substitutum, & testator censetur, quando non constat apertis verbis opposita voluntas disponente secundum consuetudinem, vt tenent Doctores cap. cum M. de constit. & ibi Felinus num. 6. ergo. Item, quia à iure communi recedendum non est sine expressa dispositione contraria. l. precipimus, C. de appellat. imò in dubio testator iuxta ius commune censetur disponente; sed iure communi hæc capellaniam non requiritur sacerdotium, & possunt dari pueris post decimum quartum annum; ergo. Item, quia nisi expressè caueatur, quod capellanus per se ipsum faciat

sacra, sed vt faciat tot sacra, satis videtur prouisum voluntati fundatoris, si per alium fieri curet, regula, qui per alium. Cardinal. cap. de multis, in fine, versic. quanto quis; de prebend. Lapus allegat. 35. Sylua variar. resolut. 4. part. quæst. 2. n. 9. versic. postremo. Tabien. beneficium 3. num. 20. Armil. num. 84. Zerola in praxi Episcopali, 1. part. versic. beneficia, §. ad 7. versic. actus conclusio, & versic. tertia conclusio, quod si institutor nominauit non sacerdotem, intelligitur noluisse esse sacerdotalem. Parisius consil. 50. num. 19. volum. 4. Semper enim præsumitur testatorum eam qualitatem in successoribus non desiderare, quam non habet nominatus ab ipso. Baldus consil. 473. lib. 1. Socinus l. Gallus, §. nunc de lege, num. 8. ff. de liber. & posthum. Molina lib. 3. de primog. cap. 5. num. 50. Mireres de maioratu 2. part. quest. 6. numero 64. versic. secundo dicta communis. Hanc tenet Spino specul. resolut. glossa 4. principali, n. 68. Ferretus consil. 305. & quidam Iurisperiti valde docti.

Imò num. 67. ait Spino, quod in dubio annexio sacerdotij ad beneficium, vel capellaniam, censetur non per modum actus, sed per modum aptitudinis, & dicit cum Ferreto num. 66. & 67. quod quando testator, vel fundator beneficij dicit velle, vt talis, qui illud debet obtinere, sit sacerdos, videtur se conformare cum dispositione iuris communis, vt intra annum promoueatur, & idem si in fundacione capellaniam apposuit sit, quod ad illum presentandus sit Presbyter, satis enim est, quod intra annum promoueatur, scilicet si dicat clausula, quod non presentetur nisi Presbyter, tunc enim requiritur actu esse Presbyterum tempore presentationis. Hæc Spinus ibi.

Ad argumentum oppositæ sententiæ respondetur, quod quando eligitur industria personæ ad beneficium, idoneus dicitur, qui potest per se seruire; quando verò hæc non eligitur, non opus est vt possit.

Tandem nota, quod si quis fundauit capellaniam, & voluit ad eam præferri agnatum in sacerdotio constitutum, & in eius defectu parochum: si collata est parochia, & quod tunc non erat agnatus in sacerdotio constitutus, licet post duos annos agnatus sacerdos fiat, non expelletur à capellaniam parochum, quia quando aliquod effectum suum produxit ratione causæ, que tunc vigebar, licet postea cesserit causa, non cessat effectus. l. fin. ff. de solut. quando enim actus perfectè consummatus est, non debet effectus per cessationem causæ retractari. l. sancimus, C. de administrat. tutor. Sic latius probans, & alios allegans Perez lib. 1. tit. 1. ordin. §. nono mouetur talis questio.

Idem Spino dicta glossa 4. princip. num. 70. & 71. vbi idem dicit, licet agnatus appellauerit à presentacione facta de parochia, & pendente appellatione factus fuerit sacerdos; quia tempore factæ presentacionis hic agnatus erat incapax.

An clericis teneantur deferre habitum, scilicet vestes clericales, & tonsuram, qua clericis dicitur, id est, corona.

1 Vponendum est primò, quòd Tonsura est essentialis, & potissimum in habitu clericali, reliqua verò vt vestes, sunt concomitantia, & velut extrinsecè annexa & coniuncta cum statu. Sic Caiet. in summa verb. clericorum peccata. Bañez 2. 2. q. 12. art. 1. dub. 2. fol. 676.

2 Secundò supponendum est, quòd licet quædam vestes sint clericis interdicitæ, & quòd dedecent statum clericalem, vt patet ex cap. penult. de vita & honest. cleric. & Clement. 2. cod. tit. at non est iure definitum, quæ vestes sint honestæ, & verè clericales, & idèd tales censentur, quæ communi vsu fuerint admittæ in ea prouincia. Sic Syluest. excommunicatio 6. §. 6. dicto 6. glof. d. cap. penult. vers. de avaris, & Clement. 1. vers. sacularis de elect. & cap. si quis virorum, dicto 30. Alexand. consil. 1. 49. m. 12. lib. 6. & consil. 8. lib. 1. Cardin. de clem. 2. ad fin. Panormit. cap. 1. de apost. Rochus cap. fin. de consuetud. Couar. quest. pract. cap. 38. num. 7. vers. 4. Salzedo pract. Bern. Diaz cap. 7 §. 5. sibi prohibitis, vbi alios refert, Rebuff. de priuileg. scholast. privilegio 94. & communis. Sit ergo

3 Prima conclusio. Clerici minorum Ordinum, qui beneficium non habent, non peccant omnino dimittendo habitum, & tonsuram. Probat, quia citra culpam possunt a tali statu retrocedere. Item, quia iura prohibentia, vel iubentia aliquid clericis, intelliguntur de constitutis in sacris, vel habentibus beneficium, vt colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & tenet Holtien. cap. 1. ne clericis, vel monachis, quem sequitur Panorm. communiter receptus ibi sub finem, & cap. 1. de post. num. 4. & Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & super cap. statimus 14. quest. 1. num. 6. Hæc etiam conclusio colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. vbi iubens deferre habitum, expresse dicit clericis in sacris constitutis, & beneficiatis; & illam tenent Imola cap. si quis ex clericis, de vita & honest. cleric. Salzedo pract. Bernard Diaz cap. 7 §. 6. verb. id est, fiat. Armil. verb. clericus, num. 11. & verb. apostasia, num. 8. Angelus clericus 4. num. 1. & verb. apostasia, num. 1. Tabien. verb. apostasia, quest. 8. & clericus 2. quest. 6. Syluest. verb. apostasia, quest. 2. & clericus 2. num. 2. Innocent. cap. tunc, de apost. & ibi Panorm. num. 3. Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & communis.

4 Secunda conclusio. Si initiati minoribus velint clericatiter viuere, & frui priuilegiis clericalibus, licet beneficium non habeant, tenentur habitum & tonsuram portare. Probat, quia hic vult frui priuilegiis clericis; ergo tenetur more clericis incedere, ius enim nature dicitur, vt qui collocatus est in aliquo statu signis externis ostendat se esse in statu illo. Et hæc conclusio ita asseritur à Doctoribus, licet tales clerici sint coniugati. Sic Sotus 4. dist. 14. quest. 2. artic. 1. vers. rursus huiusmodi.

Ricardus 4. dist. 24. art. 2. quest. 1. & 2. Bañez dicto dub. 2. concl. 2. fol. 676.

Nota hoc peccatum esse veniale. Ratio, quia reputatur leuis materia, cum hi non sint perfectè in statu clericali. Sic Bañez ibi, & alij.

Tertia conclusio. Si hi clerici velint publicè in statu seculari clericatui repugnante viuere, vt si velint exercere iudicium criminale, vel alios actus statui clericali repugnantes, non licet portare tonsuram clericalem: tum, quia est indecens actus contrarios statui deferendo signum status, exercere. Item, quia Clement. 2. de vita & honest. cleric. suspenditur clericus publicè deferens tonsuram, & vestem partiam. Sic Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & cap. non dicatis 12. quest. 1. num. 66. Salzedo d. cap. 7 §. 6. vers. id est, fiat. Sotus 4. dist. 24. q. 2. art. 1. vers. rursus. Ricard. 4. dist. 24. art. 2. quest. 1. Syluest. clericus 2. §. 2. Angel. clericus 4. num. 2. & dicitur Syluest. & Angelus esse mortale deferre publicè tonsuram cum veste partia clericum ordinum minorum, est beneficium caræ.

Quarta conclusio. Si clerici ordinum minorum bigami fiant, vt si bis nubant, vel cum corrupta, tenentur non deferre tonsuram & habitum. Patet ex cap. unico, de bigamis in 6. vbi hoc prohibetur ipsis sub anathemate, id est, vt explicat ibi glossa, excommunicatione ferenda. Sic Sotus d. artic. 1. ante solutionem ad 1. D. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 6. Ricardus 4. dist. 24. art. 2. quest. 3. vbi bene hoc limitat contra alios, vt ibi refert, nisi hi bigami sint Religiosi: tunc enim possunt tonsuram, quam antea habebant, portare; quia dum dicitur d. cap. unico, iussu prohibemus tonsuram portare, relatiuum ipsis refert illos, de quibus immediate ad se habent habitum est ibi, scilicet illos, qui adiecti sunt coëntionis fori secularis, quales non sunt Religiosi.

Nota idem, quod de bigamis dictum est, dicendum esse de omnibus irregularibus, eadem ratione. Sic D. Anton. d. §. 6.

At dubium est, an sit peccatum mortale conferre, vel dare ordinem sacrum, & recipere illum abique vlla tonsura, id est, sine ulla hecra coronatione. Sotus 4. dist. 24. art. 1. concl. 2. dicit esse mortale, quia grauius est hoc, quam post ordinem susceptum non deferre tonsuram. Sic tamen

Quinta conclusio. Non est hoc peccatum mortale, sed graue veniale, quia materia non est tam grauis. Sic nonnulli iuniores Magistri.

Sexta conclusio. Clericus minorum ordinum habens beneficium, peccat mortaliter non deferendo habitum, & tonsuram. Probat, quia grauius prohibetur oppositum, scilicet non deferre Clement. quoniam, de vita & honest. cleric. & Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & bulla Pij I V. & Pij V. & nouissimè in motu proprio Sixti V. de hoc, vbi grauissimas penas ponit. Sic tenent Angel. clericus 4. num. 1. Tabiena clericus 2. quest. 6. Nauar. in omnibus summis, cap. 2 §. num. 110. & 118. Syluest. clericus 2. n. 2. & sic hunc si dimittat habitum, vocant apostatam Panorm. cap. tunc, de apost. Armil. verb. apostasia, n. 8. vbi Angel. n. 1. Tabien. quest. 2. & quòd sit mortale saltem, quando beneficium requirit clericale obsequium, tenet etiam Sotus lib. 10. de iust. quest. 55. art. 6. conclus. 4. ad finem. Hanc etiam tenet Bañez 2. 2. q. 12. art. 1. conclus. 3. fol. 677. & idem etiam de præsimoniis dicit Nauar. cap. quando, Latine cap. 21. num. 51. imò de pensionario, cum

cum pensio constituta est à Papa titulo clericali, quòd teneatur habitum, & tonsuram portare, dicit Nauar. cap. quando, Latine cap. 21. num. 53. & miscell. 50. quod in operibus nouis sub duobus tomis contentis est 4 §. num. 5. & subdit, quòd in dubio præsumitur dare Papam pensionem animo clericali, nisi oppositum exprimat: & quòd peccat recipiens talem pensionem animo determinato non perleuerandi in statu clericali; secus si animo dubio, vel conditionali, scilicet perleuerandi, nisi felicitus aliqui acciderit, & quòd solus Papa potest constituere alicui pensionem tanquam laico. Quæ omnia hodie magis constant ex dicto motu proprio Sixti V. vbi obligat pensionarios, imò habentes quodcumque ius ad beneficium portare habitum, & tonsuram, vnde cessat sententia Bañez vbi supra, dicentis habitus regressum ad beneficium non teneri sub mortali portare habitum.

12 Maius verò dubium est de clericis in sacris constitutis, quidam enim dicunt non peccare mortaliter omitendo habitum, & tonsuram, si id faciant absque contemptu, & contumacia, erit tamen mortale, quando admoniti non reassumunt. Sic Caiet. summa, verb. clericorum peccata, & verb. præcepti transgressio. Bañez supra conclus. 4. dicit non esse mortale quando aliquo signo externo possit dignosci esse clericos.

13 Septima tamen conclusio sit. Multo certius est peccare mortaliter, quia id grauius prohibetur Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & Clement. 2. de vita & honest. Item, quia talis clericus venit excommunicandus, vt patet ex cap. si quis, dist. 23. quod est D. Gregor. & cap. si quis ex clericis, de vita & honest. cleric. & sic tenet ibi Panorm. num. 1. idem tenet cap. tunc, de apost. Atagon 2. 2. quest. 12. art. 1. Angel. clericus 4. num. 1. & verb. apostasia, n. 1. Tabien. clericus 2. quest. 6. & verb. apostasia, quest. 8. Armil. verb. apostasia, n. 8. & ibi Syluest. quest. 2. & clericus 2. §. 2. Nauar. in omnibus summis, cap. 7 §. n. 10. Bernard Diaz pract. cap. 7 §. fine, & quidam doctiores Magistri, & videtur tenere Caiet. in summa, verb. interrogacionis confessionis, paulo post principium, ante vers. tertia est, vbi dicit clericos comatos prius esse tendendos, quam audiendos in confessione. Et in hanc magis inclinatur, licet dubius, Armil. verb. clericus, num. 11.

14 Nota limitandam esse hanc conclusionem, & præcedentem.

Primò, si excessus sit notabilis extra consuetum. Sic Syluest. clericus 2. §. 2. Armil. verb. clericus, num. 11.

15 Secundò limita, nisi habitus dimissio fiat propter necessitatem aliquam, vt g. tuendi vitam, honorem, diuitias proprijas, vel proximi. Sic Bañez ibi post quartam conclusionem. Syluest. clericus 2. §. 2. Palud. 4. dist. 24. quest. 3. num. 17.

16 Tercio limita, nisi hæc dimissio sit ad breue tempus, vt ad aliquem ludum exereendum, ad agendum aliquam personam. Sic Bañez ibi, Syluest. verb. apostasia, quest. 2.

17 Nota tamen, quòd si fiat animo vagandi, & occultandi personam, vt libere possit per vicos, & plateas ambulare, ad perpetrandum aliquod malum, etiam si id faciat ad breue tempus, peccat mortaliter. Ratio, quia ex natura rei sequitur graue scandalum, & sacramentorum irritio ex tali dimissione. Sic Bañez ibi conclus. vltima, fol. 679.

18 Quarto limita sextam conclusionem præcedentem, Th. Sanchez Confil. moral. Tom. 11.

dentem, nisi beneficium esset tenue; quia licet dicatur in iure beneficium obligare ad horas, patitur exceptionem, nisi beneficium sit tenue; quia pro nihilo reputatur. Et licet Pius V. obligarit beneficarios ad non assistendum agitationi taurorum, adhuc exclamamus habentes beneficium tenue, vt tenet Bañez supra conclus. 3. fol. 677. & motus proprius Pij V. moderatus est per Clementinam 8. vt tantum habeat locum in Religiosis, vt dixi lib. 1. cap. 8. dub. 31. num. 13.

Tandem ex dictis inferitur minus bene Rebuffum de priuileg. scholast. priuileg. 94. dicere clericis etiam Presbyteris in gymnasiis studiorum causa versantibus licere quouis habitu, & cuiusuis coloris vti, cum peregrini videantur: & late probat; sed merito cum impugnat Menochius de arbitrariis, lib. 2. centur. 4. casu 392. num. 34. quia aduerfatur cap. 2. in fine, ne clericis, vel mon. in 6.

An verò clerici, qui vi, vel metu ordinantur, recipiant verum ordinem, teneanturque ad castitatem, & ad reliqua, ad quæ tenentur ordinati, dixi late lib. 7. de matrimonio dist. 29.

De loco, & tempore recipiendi ordines.

S Y M M A R I V M.

- 50. Quo in loco sint ministrandi ordines.
- 51. Quo tempore ordines sacri celebrandi sint.
- 52. Quo tempore possint ordines minores conferri.
- 53. An omnes ordines possint simul una die eisdem conferri.
- 54. Quis possit dispensare in interstitiis seruandis inter receptionem duorum ordinum, quæ precipit seruari Tridentinum sess. 23. cap. 11. §. 3. & 14. de reformatione.
- 55. An ad dispensandum in interstitiis requisitis inter ordinum receptionem exigatur causa.
- 56. An eadem causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesie, quæ requiritur in Tridentino sess. 23. cap. 11. de reform. & cap. 14. requiratur in dispensatione in interstitiis inter ordinum minorem, & alium minorem, & inter Subdiaconatum, & Diaconatum: eadem (inquam) quæ ibi requiritur in dispensatione in interstitiis inter vltimum ordinem minorem, & Subdiaconatum, & inter Diaconatum, & sacerdotium.

DVBIVM L.

Quo in loco sint ministrandi ordines.

Primò dico, quòd ordines minores potest Episcopus vbi voluerit, conferre. Sic enim habet consuetudo. Sic Syluest. Ordo 2. quest. 8. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 17. Salzedo pract. Bernard Diaz cap. 26. §. minores verò. Bartholom. à Ledesim. dub. 15. de ordine. Rebuffus pract. tit. de clericis ad sacros ordines male promotis §. glossa 1. num. 5. Tabien. Ordo 5. in fine. Glossa cap. ordinationes, et 2. dist. 75.

Nota aliquos dicere posse Episcopum tam in diocesi sua, quam extra diocesim conferre primam tonsuram suis subditis, non petito consensu Episcopi territorij; quia collatio consue non est contentiosa, sed voluntaria iurisdictionis, qua in aliena diocesi potest exerceri. Sic Barbatius, & Albericus, quos refert, & sequitur Rebuffus d. glossa 1.